

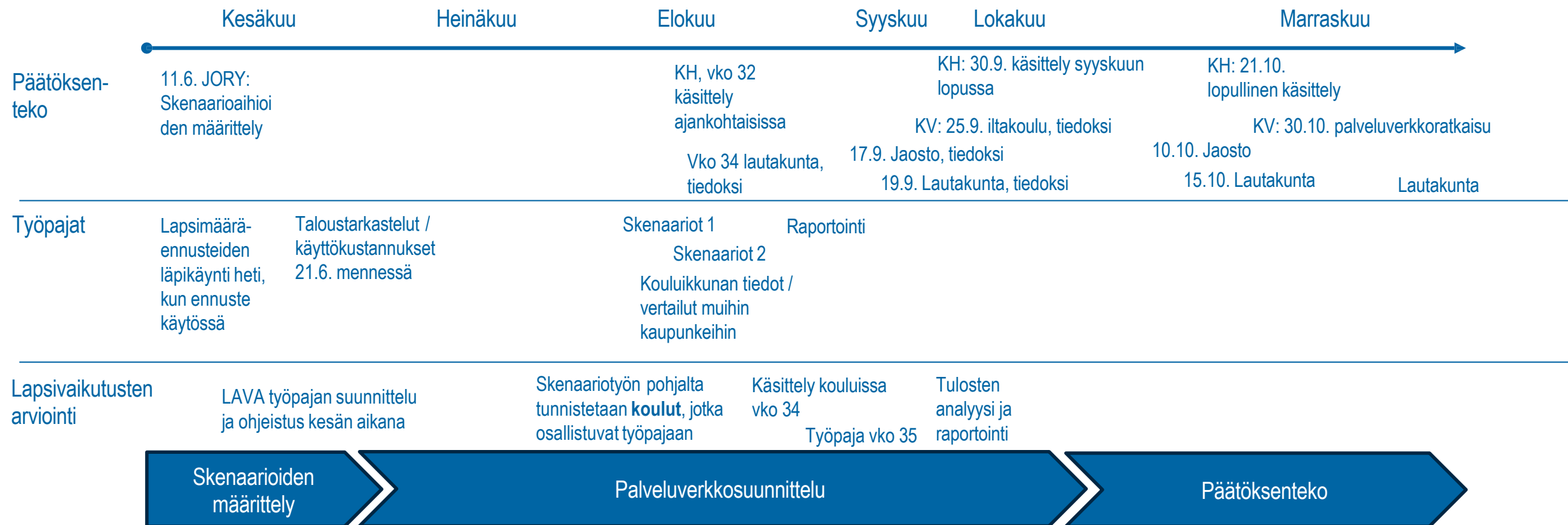
Palveluverkkosuunnitteluvaiheen työsuunnitelma

Porvoon varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen
palveluverkkosuunnittelu

11.6.2024

BOOST
BROTHERS
Developing construction

Palveluverkkosuunnittelun aikajana

Skenaariotyön lähtötiedot

- **Lapsimääräennuste**

- Lapsimääräennusteet tarkastelualueittain, ikäluokittain sekä kieliryhmittäin. Käytetään skenaariotyössä todennäköisintä lapsimääräennustetta.
- Herkkyystarkastelua varten (ennusteesta poikkeavat lapsimäärätoteumat) tarvitaan lisäksi esim. Porvoon tavoitteen mukainen lapsimääräennuste

- **Täyttöastetavoite**

- Palveluiden kokonaistäyttöastetavoite on 80 % kouluissa, täyttöastetta arvioidaan päiväkodeissa oman kaavan mukaan (Porvoon palveluverkkoselvitys, nykytilan kuvaus, päivitetty LUONNOS 20240610, sivu 32)
- Täyttöastetta arvioidessa huomioidaan lisäksi ryhmien määrä

- **Palveluverkkoselvityksen mukaiset tiedot:**

- Nykyisten kohteiden sekä tiedossa olevien, päätettyjen investointien kapasiteettitiedot
- Nykyisten kohteiden kuntoluokat sekä oletukset kuntoluokkien kehityksestä
- Käyttökustannukset
  - Kohdekohtainen vuotuinen käyttökustannus toimii skenaarioissa käyttökustannustietona
- Toiminnalliset havainnot nykyisistä kohteista
- Lapsivaikutusten arvioinnin tulokset

Skenaariotarkastelun kulku

- **Skenaarioiden suunnittelu toteutetaan pohjautuen todennäköisimpään lapsimääräennusteeseen** (tilastokeskuksen ennusteeseen pohjautuva Porvoon lapsimääräennuste)
  - Ennusteen mukainen lapsimäärän väheneminen (=palvelutarpeen muutos) selvitetään tarkastelualueittain
  - Skenaariot kuvaavat, millä eri tavoilla palvelutarpeen muutokseen voidaan vastata
  - Skenaarion mukaiset palveluverkon kustannukset verrattuna lapsimääräennusteen mukaiseen tulorahoitusmäärään paljastavat skenaarion kannattavuuden. Lisäksi skenaarioita arvioidaan muiden arviointiperusteiden kautta.
- **Skenaarioille muodostetaan tarkastelupisteet viiden vuoden välein**
  - Skenaariotyön pohjalta tuotetaan tilannekuvat vuosille 2025, 2030, 2035 ja 2040
  - Tarkastelupisteet näyttävät verkon kehityksen ja niissä esitetään visualisoituna esimerkiksi:
    - Karttavisualisoinnit lapsimäärän kehityksestä, sekä skenaarioon liittyvistä investoinneista
    - Palvelutarpeen kehitys verrattuna kapasiteetin kehitykseen, eli täyttöasteen kehitys
    - Kasvualueet / kaavoituksen painopistealueet
    - Skenaarion kustannukset ja kumulatiiviset kustannukset
- **Palveluverkkoa suunnitellaan palvelualueittain**, ks. Diat 9-11

Palveluverkkosuunnittelun periaatteet hyväksytyt kaupunginhallituksessa 8.4.2024

Periaate 2. Palveluverkko tukee ehyen ja yhtenäisen kasvun- ja opinpolun muodostumista;

- Vähennetään palveluverkosta johtuvia opinpolun aikaisia siirtymiä (siirtymät toteutetaan nivelvaiheissa)
- Koulujen tiloissa/yhteydessä järjestetään esiopetusta, jossa myös täydentävä varhaiskasvatus on mukana
- **Opinpolun ennakointi tehdään palvelualueen sisällä sopivien ryhmien muodostamiseksi**
- **Palvelualueella on joustavuuden takia useita päiväkoteja ja kouluja ja aluejako on nykyisiä oppilaaksiottoalueita laajempi. Lasten sijoittumista voidaan tarkastella palvelualueiden kesken.**
- Joukkoliikennematkaisu tukevat saavutettavuutta ja liikkumisen turvallisuutta
- Varataan ja kaavoitetaan tarpeen mukainen määrä y-tontteja (kasvavat ja supistuvat alueet)
- Rakentamishankkeeseen ryhtyminen uudisrakennuksen tarpeen ilmettyä (väliaikaisratkaisujen välttäminen)

Palveluverkkosuunnittelun palvelualueet

(entisiä oppilaaksiottoalueita laajemmat alueet, KH päätös 8.4.2024 palveluverkkosuunnittelun periaatteet)

- **Lapsimäärän ja palvelutarpeen kehitystä tutkitaan palvelualueittain**

- Palvelualueet yhdistävät useamman nykyisen oppilaaksiottoalueen yhdeksi palvelualueeksi. Näin voidaan tunnistaa joustavammin mahdollisia kehityskohtia, esim. tasata oppilasmääriä koulujen välillä nykyisten oppilaaksiottoalueiden sitä rajoittamatta
- On mahdollista, että kaikki skenaariot eivät koske kaikkia palvelualueita, jos skenaarion todetaan olevan epärelevantti palvelualueen osalta. Skenaarioita muodostetaan maksimissaan kolme kutakin palvelualueetta kohti.

- **Skenaarioiden palvelualueet**

- **Suomenkieliset koulut:**

- Itäinen alue: nykyiset Kevätkummun, Epoon, Ilolan, Keskuskoulun ja Huhtisen oppilaaksiottoalueet. Yläkoulu Linnajoen koulu.
- Läntinen alue: nykyiset Hinthaaran, Kulloon, Tolkkisten, Hamarin, Peipon ja Jokilaakson oppilaaksiottoalueet. Yläkoulu Pääskytien koulu.
- Albert Edelfeltin koulun alue

- **Ruotsinkieliset koulut**

- Itäinen alue: nykyiset Kvarnbacken, Vårberga, Sannäs ja Grannäs oppilaaksiottoalueet. Yläkoulu Lyceiparkens skola.
- Läntinen alue: nykyiset Strömborgska (yhtenäiskoulu), Eklöfska, Hindhår ja Kullo oppilaaksiottoalueet

- **Päiväkodit:** nykyisten palvelualueiden mukaan, joita on ollut kolme

- Keskusta- ja pohjoinen alue
- Itäinen alue ja itäinen haja-asutusalue
- Läntinen alue ja läntinen haja-asutusalue

Alustavat vaihtoehtoiset skenaariot

Toiminnan tehostaminen voi tarkoittaa koulujen kohdalla esimerkiksi yksikkökokojen tasaamista tai yksiköiden lakkauttamista tilanteessa, jossa alueen palvelutarve on vähäinen.

Toiminnan tehostaminen päiväkodeissa voi tarkoittaa esimerkiksi yksiköiden yhdistämistä ja pienemmistä, kustannustehottomista yksiköistä luopumista.

Skenaarioille muodostetaan tarkastelupisteet viiden vuoden välein; 2025, 2030, 2035, 2040

• **Perusskenaario 0: toiminnallisuuden tasavertaistaminen**

- Nykyisten kohteiden ylläpito, huomioiden tiedossa olevat investoinnit. Toiminnalliset parannukset perusparannusten yhteydessä.
- Väliaikaistiloista luopuminen ja palvelutarpeeseen vastaaminen täydennysrakentamisella tai esim. palvelualueiden (ent oppilaaksiottoalueet laajempina *) muutoksin.
- Kohteiden toiminnallisuuden tasavertaistaminen (esim. liikuntasalien lisäys, tilojen parantaminen peruskorjausten ulkopuolella, ei-tarkoituksenmukaisista kohteista luopuminen)

• **Skenaario 1: toiminnallisuuden tasavertaistaminen ja maltillinen toiminnan tehostaminen**

- Nykyisten kohteiden ylläpito ja parantaminen, huomioiden tiedossa olevat investoinnit. Toiminnalliset parannukset perusparannusten yhteydessä, osasta kohteista luopuminen.
- Väliaikaistiloista luopuminen ja palvelutarpeeseen vastaaminen täydennysrakentamisella tai esim. palvelualueiden *) muutoksin.
- Kohteiden toiminnallisuuden tasavertaistaminen (esim. liikuntasalien lisäys, tilojen parantaminen peruskorjausten ulkopuolella, ei-tarkoituksenmukaisista kohteista luopuminen)
- Toiminnan tehostaminen, tarvittaessa yksiköitä yhdistävää täydennysrakentamista.

• **Skenaario 2: toiminnallisuuden tasavertaistaminen ja laajempi toiminnan tehostaminen**

- Nykyisten kohteiden ylläpito ja parantaminen, huomioiden tiedossa olevat investoinnit. Toiminnalliset parannukset, osasta kohteista luopuminen.
- Väliaikaistiloista luopuminen ja palvelutarpeeseen vastaaminen täydennysrakentamisella tai esim. palvelualueiden *) muutoksin.
- Kohteiden toiminnallisuuden tasavertaistaminen (esim. liikuntasalien lisäys, tilojen parantaminen peruskorjausten ulkopuolella, ei-tarkoituksenmukaisista kohteista luopuminen)
- Toiminnan laajempi tehostaminen, enemmän yksiköitä yhdistävää täydennys- tai uudisrakentamista tarvittaessa.

Skenaarioiden arviointi

• **Palveluverkon sisältämien kiinteistöjen vertailu**

- Toiminnallisuus / pedagoginen näkökulma
- Kapasiteetti ja täyttöaste
- Tekninen kunto
- Kustannukset
- Kaupunkikuvallisuus ja historialliset arvot
- Sijainti ja yhteydet julkiseen liikenteeseen

• **Palveluverkkovaihtoehtojen vertailu**

- Kustannustason kehityksen vertailut
  - Investoinnit, käyttökustannukset
  - Vaikutukset tulo-rahoitukseen
  - Kustannustaso per lapsi
- Kapasiteettien ja täyttöasteiden kehitys
- Vaihtoehdon sisältämät kiinteistöt
  - Teknisen kunnan kehitys
  - Lakkautettavat kohteet
- Kaupunkikehityksen tavoitteet
- Yhteydet julkiseen liikenteeseen

• **Eri lapsimäärätoteumien huomiointi, herkkystarkastelu**

- Skenaarioiden analyysin osana tehdään arviota, miten hyvin skenaario pystyy vastaamaan todennäköisestä lapsimääräennusteesta poikkeavaan ennusteeseen, kuten Porvoon kaupungin kasvutavoitteiden mukaiseen lapsimääräennusteeseen
- Skenaariot sisältävät toimenpide-ehdotuksia tilanteisiin, joissa lapsimäärä muuttuu ennakoidusta poikkeavasti. Tunnistettuja keinoja ovat esimerkiksi:
  - Täyttöastetavoitteen muodostama jousto
  - Kouluista vapautuvien tilojen hyödyntäminen esikoulukäyttöön → Päiväkotien tilojen vapauttaminen vastaamaan kasvavaan varhaiskasvatuksen palvelutarpeeseen.
  - Yksikön käytön jatkaminen skenaariossa suunniteltua pidempään
  - Esim. ”Porvoon kaupungin kasvutavoitteen mukaisen lapsimääräennusteen mukaisesti vuoteen 2030 mennessä lapsimäärä laskee 200 lapsen sijasta vain 150 lapsella. Jos lapsimäärän kehitys vastaa tätä ennustetta, voidaan siihen reagoida jatkamalla koulun X käyttöä vielä 5 lisävuotta, minkä jälkeen toiminta voidaan siirtää kouluun Y.”
- Lapsimäärätoteuman ja –ennusteen kehityksen seuranta suositellaan tehtäväksi vähintään selvityksen tarkastelupisteissä, vuosina 2030, 2035 ja 2040
  - Skenaarioissa esitetyt investointien ajankohdat ovat arvioita, todelliset toimenpiteiden ajankohdat tarkentuvat palvelutarpeen todellisen kehityksen mukaan

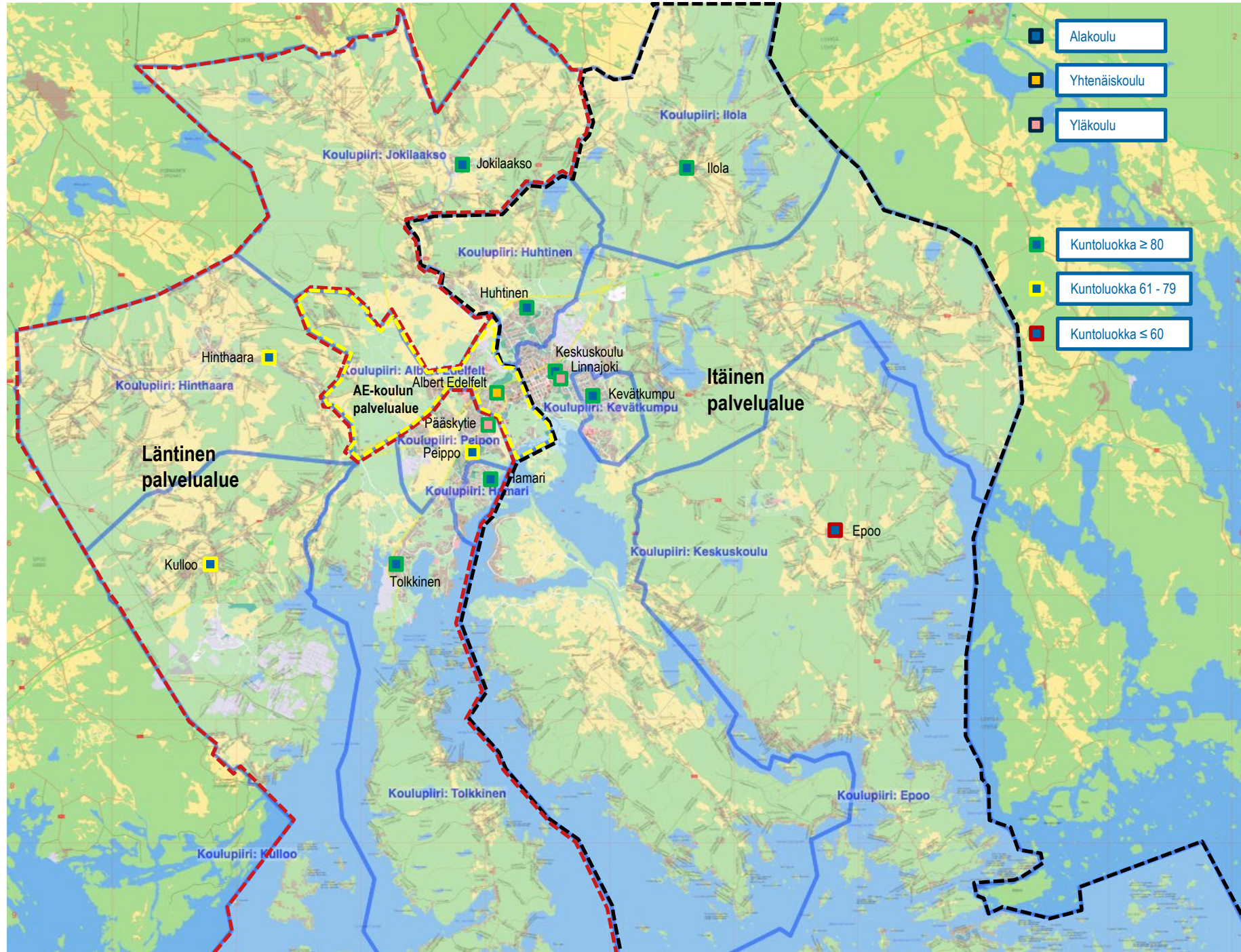

Skenaariovaiheen raportoinnin keskeisimmät sisällöt

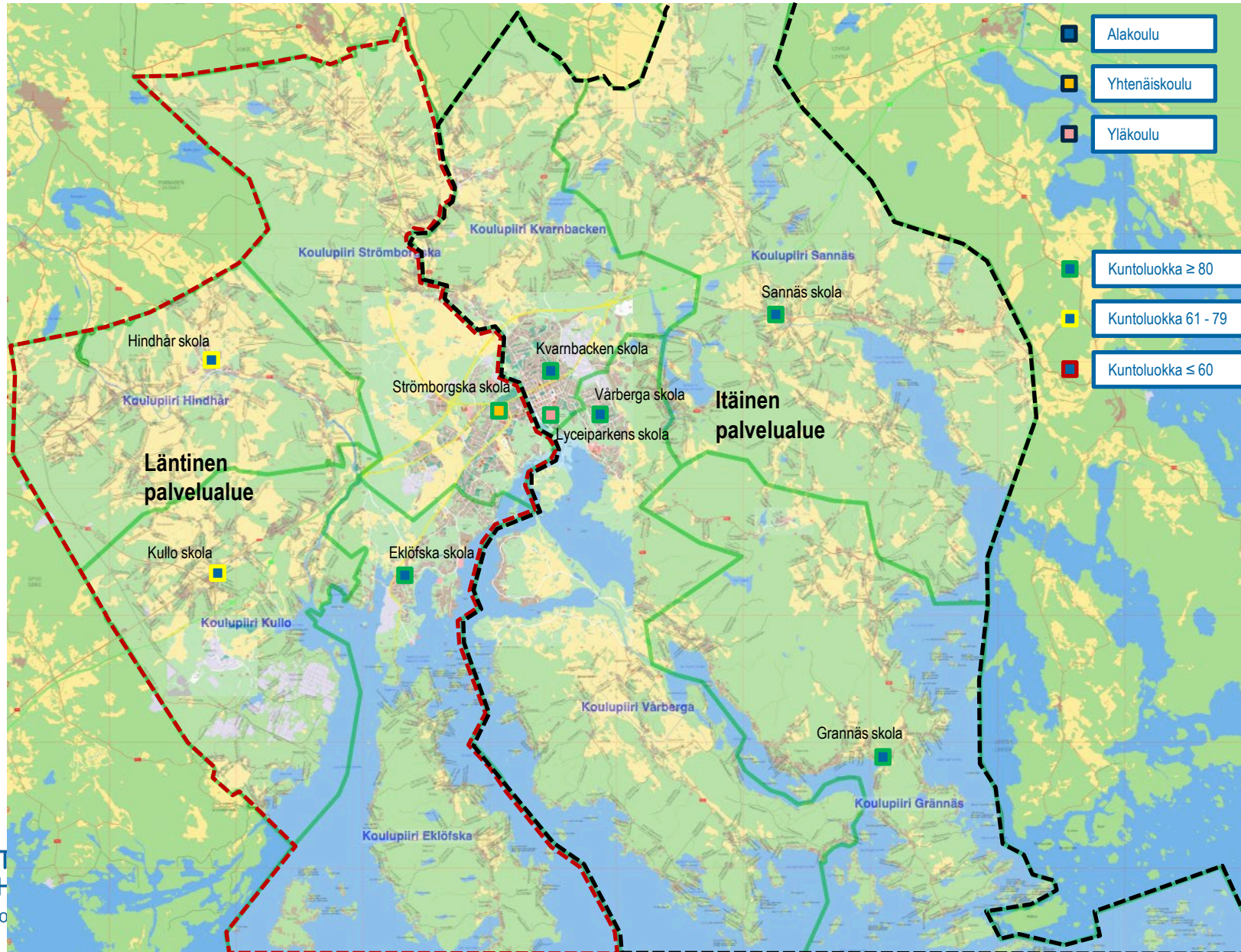
- **Analyysi ja esitys palvelutilojen keskittämistä- ja kehittämistarpeista, pohjautuen:**
  - Lapsimääräennusteeseen
  - Täyttöastetavoitteeseen
  - Kapasiteettitietoihin
  - Kuntoluokkatietoihin
  - Kohteiden toiminnallisuuteen
- **Skenaarioiden kuvaus**
  - Käytettävät lähtötiedot
  - Skenaarioissa käytettävät muuttujat
  - Skenaarioiden painopisteet
- **Skenaarioiden arviointi ja vertailu**
- **Ehdotus valittavasta skenaariosta**

Skenaariotarkastelun palvelualue-rajaukset, suomenkieliset koulut

Skenaariotarkastelun palveluajajaukset, ruotsinkieliset koulut

BOOST
BROTH
Developing co

Skenaariotarkastelun palvelualue-rajaukset, päiväkodit

BOOST
BROTHER
Developing co

Lapsivaikutusten arviointi ja henkilökunnan kuuleminen syksyllä

- **Syksyn lapsivaikutusten arvioinnin toteutuksen aikataulu**

- Lapsivaikutusten arvioinnin syksyn työpajojen vaihe kohdistetaan monipuolisena otoksena eri-ikäisistä lapsista ala- ja yläkouluista.
- Kouluilla alustavat keskustelut oppilaskunnan tai muun sopivan joukon kesken, viikko 34
  - Toimitetaan viikolla 32 ohjeistukset toteuttamisesta
  - Toimitetaan viikon 33 loppuun mennessä kommentoitavat materiaalit
- Yhteinen yksi työpaja, jossa käydään läpi koulujen aikaansaamat tulokset, vko 35
  - Työpajaan osallistuu esim. 2-5 oppilasta per koulu

- **Huoltajien osallistaminen**

- Yksittäinen tilaisuus, jossa esitellään skenaariotyön tuloksia ja niihin voi esittää kommentteja
- Esim. viikolla 35, materiaalina toimii KV iltakoulussa käytettävä materiaali

- **Henkilökunnan osallistaminen**

- Elokuun alussa henkilökunnalle suunnatulla kyselytutkimuksella kartoitetaan millaisista asioista hyvä koulu opetuksen näkökulmasta muodostuu.

